

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/29/2022
Identifikačné číslo spisu:	8617202735
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8617202735.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V. I., bytom v D. XXX, zastúpeného Mgr. Ivanom Mazancom, advokátom v Prešove, Metodova 3331/12, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Sociálna poisťovňa, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta 8, IČO: 30 807 484, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 6C/18/2017, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/157/2018 z 24. septembra 2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 6C/18/2017-169 z 19. apríla 2018 konanie v časti o zaplatenie 13 676 eur zastavil; uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 10 000 eura; v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100% z priznanej sumy s tým, že o výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 3 ods. 1 písm. a/ a ods. 2, § 4 ods. 1 písm. i/, § 9 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1 a 4 a § 17 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona č. 514/2003 Z. z.“) a ďalej § 20 ods. 1, § 124, § 193 ods. 1, 3 a 6, § 197 ods. 1, § 209 ods. 1 a § 210 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“).

3. Po zrekapitulovaní zisteného skutkového stavu a zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd prvej inštancie konštatoval, že v spore bolo nesporné, že žalobca utrpel 15. augusta 2008 pracovný úraz na území Českej republiky, v dôsledku čoho bol od 16. augusta 2008 uznaný práceneschopným. Žalobca si nároky vyplývajúce z ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. uplatnil postupne v pobočke

žalovanej, ktoré boli žalobcovi priznané s odstupom 92 mesiacov (7 rokov a 8 mesiacov) po utrpení pracovného úrazu, čo taktiež nebolo medzi stranami sporné. Spornou otázkou bolo posúdenie doby, počas ktorej pobočka žalovanej rozhodovala. Žalobca už pri predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody v žalobe a v priebehu konania tvrdil, že k priznaniu jeho nároku po 92 mesiacoch došlo v dôsledku nesprávneho úradného postupu, resp. nezákonného rozhodnutia žalovanej. Žalovaná uvedené tvrdenie odmietala poukazujúc na to, že pobočka žalovanej vykonala všetky potrebné úkony, vrátane úkonov navrhovaných príslušnými súdmi, avšak takto zistené skutočnosti nepostačovali k dostatočnému zisteniu skutkového stavu, preto právoplatne rozhodla až v uvedenej dobe. S poukazom na predpoklady zodpovednosti žalovanej za škodu, súd prvej inštancie považoval za preukázané, že žaloba žalobcu je dôvodná. Stotožnil sa s jeho tvrdením, že už prvým rozhodnutím pobočky žalovanej zo 7. septembra 2009 došlo k nesprávne úradnému postupu (zo strany pobočky žalovanej). Obe rozhodnutia boli odôvodnené tým, že žalobca nespĺňa podmienky z dôvodu neexistencie príslušného poistenia v rámci sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky. Žalovaná rozhodla o zániku sociálneho poistenia žalobcu bez toho, aby mala jednoznačne preukázané, že žalobca splnil podmienky pre zánik sociálneho poistenia v Slovenskej republike aj napriek skutočnosti, že žalobca bol účastníkom sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky počas celého života. Žalovaná súčasne žalobcovi priznala nárok na dávky z nemocenského poistenia v čase šiestich mesiacov pred pracovným úrazom a následne bez zjavného odôvodnenia rozhodla o zániku sociálneho poistenia od 1. februára 2006, teda ešte pred dobou, počas ktorej mu už reálne žalovaná vyplácala dávky z nemocenského poistenia. Z predložených listinných dôkazov bolo zrejmé, že žalovaná nikdy nedisponovala žiadnym dôkazom, že by žalobca trvalo vykonával svoje zamestnanie v Českej republike, keďže jeho zamestnávateľ žalovanej v rámci šetrenia neposkytol žiadnu súčinnosť, a ani z následných dožiadaní na Českej správe sociálneho zabezpečenia nevyplynulo, že by bol žalobca kedykoľvek v Českej republike evidovaný. Žalovaná tak rozhodla o zániku sociálneho poistenia bez akéhokoľvek relevantného dôvodu a následne aj napriek opakovaným rozhodnutiam súdov, pobočka žalovanej rozhodnutia, ktorým vyhovel nárokom žalobcu vydala až v apríli roku 2016. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalovaná nikdy nemala rozhodnúť o zániku sociálneho poistenia, preto jej argumentáciu, že nárokom žalobcu v roku 2016 vyhovel len na základe výnimky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky považoval za účelovú, v snahe zakryť protizákonnosť, nesprávnosť a nedôvodnosť svojho rozhodnutia a predovšetkým postupu. Žalobca nepoprel, že v rámci výkonu zamestnania bol v priebehu trvania pracovného pomeru vyslaný do Českej republiky k výkonu zamestnania, avšak nikdy nie v rozsahu, ktorý by odôvodňoval zánik sociálneho poistenia v Slovenskej republike. S poukazom na ustanovenie § 197 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže na miesto dôkazu pripustiť čestné vyhlásenie účastníka konania. Z predloženého čestného prehlásenia žalobcu zo 16. mája 2015 považoval súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca 19. mája 2015 predložil žalovanej (pobočke) ako dôkaz čestné prehlásenie o výkone činnosti pre zamestnávateľa aj na území Slovenskej republiky. Sociálna poisťovňa pobočka Svidník i napriek tomuto predloženému dôkazu nepochopiteľne prerušila konanie rozhodnutím z 27. júla 2015. Po doručení oznámenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky zo 7. októbra 2015 o udelení výnimky z platenia príspevku na sociálne zabezpečenie v Českej republike pre obdobie registrácie od 1. februára 2006 do 10. augusta 2009, žalobcovi listom zo 6. novembra 2015 oznámila pokračovanie v konaní vo veci vzniku povinného sociálneho poistenia a následne v priebehu mesiaca apríl 2016 pobočka žalovanej o nárokoch žalobcu rozhodla. Nesprávny úradný postup žalovanej považoval súd prvej inštancie za preukázaný aj s poukazom na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) sp. zn. 7Sžo/9/2012 z 27. marca 2013, z ktorého vyplýva, že vystavenie formulára E101 sa považuje za formalitu, preto nemožno vysloviť záver, že z dôvodu, že zamestnávateľ žalobcu nepodal žiadosť o vystavenie formulára E101, sa na neho automaticky vzťahuje legislatíva Českej republiky. Aj z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/26/09-29 z 19. februára 2010 je zrejmé, že krajský súd sa nestotožnil ani s konštatovaním žalovanej, že prvostupňový správny orgán vyzval žalobcu na predloženie formulára E101 podľa § 227 ods. 3 zákona 461/2003 Z. z. z dôvodu, že zákon žalobcovi takúto povinnosť neukladal. Naopak z ustanovení § 195 ods. 1, § 196 ods. 6 a § 218 ods. 1 zákona 461/2003 Z. z. vyplýva pre správny orgán povinnosť úplne a presne zistiť skutkový stav veci a vykonať aj iné dôkazy, ak je to potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci. Z následného postupu žalovanej je preto zrejmé, že táto porušila citované ustanovenia a

nepridržiavala sa ani záverov súdov.

4. V súvislosti s rozhodovaním žalovanej žalobca poukazoval aj na nedodržanie lehôt pri vydávaní rozhodnutí, čo žalovaná odmietala s tvrdením, že rozhodovala v stanovených lehotách, a po vrátení veci súdom na rozhodnutie jej lehota nevyplývala. Súd prvej inštancie však považoval za preukázané, že už prvé rozhodnutie pobočka žalovanej vydala v rozpore s ustanovením § 210 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z., nakoľko ho vydala v lehote skoro 12 mesiacov a túto lehotu žalobcovi neoznámila. Pokiaľ by pobočka žalovanej prerušila konanie podľa § 193 ods. 1, 3 a 6 zákona č. 461/2003 Z. z. z dôvodu, že nezačala konanie o predbežnej otázke, alebo ak by vyzvala žalobcu, aby odstránil nedostatky podania, alebo ak v lehote podľa § 210 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. nebolo možné presne a úplne zistiť skutkový stav veci, lehoty by neplynuli. Keďže tak neurobila do 27. júla 2015, všetky lehoty mala žalovaná dodržať a ich nedodržaním spôsobila zbytočné prietahy v konaní, za ktoré je zodpovedná. Aj rozhodnutie vydané v apríli roku 2016 žalovaná vydala po piatich mesiacoch od doručenia výnimky. Na základe uvedeného súd prvej inštancie skonštatoval, že žalovaná porušila povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkony a vydať rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, bola nečinná, čím spôsobila zbytočné prietahy v konaní a nezákonný zásah do práva, právom chránených záujmov žalobcu v konaní o jeho nárokoch, preto v súlade s ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

5. Z titulu zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom si žalobca uplatnil náhradu majetkovej škody vo výške 3 600 eur z titulu poskytnutej pôžičky za obdobie august 2009 do apríla 2010 mesačne 400 eur, ďalej sumu 1 876 eur predstavujúcu sumu za zníženie predčasného starobného dôchodku za obdobie od novembra 2011 do mája 2017, mesačne vo výške 28 eur ($28 \times 67 = 1\,876$ eur), ako aj náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 32 200 eur. Z dôvodu späťvzatia žaloby v priebehu konania o sumu 13 676 eur, súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) konanie sčasti o sumu 13 676 eur zastavil.

6. K nároku z titulu náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie uviedol, že uplatnená náhrada predstavuje peňažnú satisfakciu, u ktorej sa ujma predpokladá, nedá sa preukázať a preto jej výška je vecou voľnej úvahy súdu. Účelom práva na peňažné zadost'učinenie je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou. Vzhľadom na všetky okolnosti v danej veci súd prvej inštancie považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur. Zohľadnil, že žalovanej trvalo takmer osem rokov, kým sa vyporiadala so všetkými nárokmi žalobcu, čo dostalo žalobcu s povinnosťou voči vyživovaným osobám do vážnych finančných komplikácií, vyžadovalo zo strany žalobcu podstúpenie procesu opakovaných žiadostí, odvolaní, sťažností a niekoľkých súdnych konaní, na konci ktorých žalobca uspel so svojimi nárokmi. Kompenzáciu strádania rodiny žalobcu, vynaloženej energie, nákladov a psychického stresu, vyplývajúcich z pocitu nemohúcnosti voči postupu žalovanej po dobu takmer osem rokov, s prihliadnutím na priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie považoval za primeranú. Vznik objektívnej zodpovednosti štátu za vznik nemajetkovej ujmy tiež predpokladá existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy, čo podľa názoru súdu prvej inštancie bolo v spore nepochybne preukázané. Konštatoval, že žalobca preukázal splnenie všetkých zákonných predpokladov pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanej, preto žalobnému nároku sčasti vyhovel a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

7. K námietke nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej súd prvej inštancie na záver dodal, že žalobca na pojednávaní konanom 12. decembra 2017 spresnil identifikáciu žalovanej za súhlasu jej zástupcu a nejednalo sa o zmenu účastníka na strane žalovanej. Aj zo žiadosti o predbežné prerokovanie nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, adresovanej Sociálnej poisťovni - ústredie zo 17. októbra 2016 vyplýva, že žalovaná (po spresnení označenia), je osobou pasívne vecne legítimovanou v súlade s ustanovením § 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 514/2003 Z. z. Pobočka Svidník bola označená výlučne kvôli stanoveniu miestnej príslušnosti z dôvodu, že prostredníctvom pobočky Svidník žalovaná vykonáva svoju funkciu podľa príslušných právnych predpisov a teda v obvode Okresného súdu Svidník nastala

skutočnosť, ktorá zakladala uplatnené právo.

O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s ustanovením § 262 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 24. septembra 2019 sp. zn. 5Co/157/2018 potvrdil rozsudok v napadnutej časti, t. j. vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 10 000 eur a vo výroku o trovách konania ako vecne správny v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 a 2 CSP. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

9. Odvolací súd v odôvodnení konštatoval, že súd prvej inštancie zistil správne skutkový stav veci, ako aj správne vec posúdil právne. V rámci vyporiadania sa s odvolacími námietkami na doplnenie uviedol, že vyhodnotenie procesného postupu žalovanej v súvislosti s rozhodovaním o nároku žalobcu na priznanie dávok z nemocenského poistenia bolo správne. Žalovaná do 27. júla 2015 spôsobila zbytočné prietahy v konaní, za ktoré zodpovedá. Porušenie povinnosti spočívalo v povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkony a vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Žalovaná svojou nečinnosťou spôsobila zbytočné prietahy v konaní a nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov žalobcu. Vo vzťahu k namietanej výške nemajetkovej ujmy a k posúdeniu príčinnej súvislosti s nárokom na náhradu škody, sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie ohľadne posúdenia existencia príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva z ktorej vyplýva, že existenciu nemajetkovej ujmy spôsobenej prietahmi v konaní je na mieste v zásade prezumovať (napr. Apicella proti Taliansku z 29. marca 2006, sťažnosť č. 64890/01, Martins Castro a Alves Correia de Castro proti Portugalsku z 10. júna 2008, sťažnosť č. 33729/06 a ďalšie na ktoré poukázal, z ktorých vyplýva, že priemerná výška náhrady nemajetkovej ujmy je 1 000 eur za rok trvania konania). Odvolací súd v tejto súvislosti upriamil pozornosť na konštatovanie Európskeho súdu pre ľudské práva, že vyššie uvedenú čiastku možno zvýšiť, ak je predmet konania pre žalobcu významný, napr. v prípade, že sa jedná o pracovný spor, zdravie, život osôb, sociálne dávky a konanie o osobnom stave. V danom prípade sa jednalo o sociálne dávky. Európsky súd pre ľudské práva akceptoval zníženie základnej sumy na 45%, ktoré by sťažovateľovi priznal sám, z toho možno vyvodiť, že Európsky súd pre ľudské práva by akceptoval zvýšenie zákonnej sumy o 45%. Z tohto dôvodu preto priznanú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur nepovažoval za rozpornú s ustálenou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva. Vzhľadom na dĺžku konania od uplatnenia nároku po jeho priznanie by nebolo efektívne túto sumu rozpočítavať na dni. Navýšenie priznanej náhrady o sumu 2 000 eur podľa názoru odvolacieho súdu predstavuje zvýšenie základnej sumy menej ako o 45%.

10. Odvolací súd sa stotožnil aj s posúdením nedôvodne vznesenej námietky nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovanej. Na doplnenie uviedol, že zo žiadosti o predbežné prerokovanie nároku žalobcu na náhradu škody adresovanej Sociálnej poisťovni - ústredie zo 17. októbra 2016 je zrejmé, že žalovaná po spresnení jej označenia, je osobou pasívne vecne legitimovanou podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 514/2003 Z. z.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalobcu v odvolacom konaní.

11. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej len „dovolaateľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 písm. a/ CSP. V súvislosti s namietaným nesprávnym procesným postupom súdu namietala, že odvolací súd akceptoval prípustnosť využitia nezákonného inštitútu zámeny účastníka, čím došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces. Argumentovala tým, že žalobca podanou žalobou z 18. mája 2017 ako pasívne vecne legitimovanú určil Sociálnu poisťovňu, pobočka Svidník. Takéto určenie pasívnej vecne legitimovanej strany považovala žalovaná za rozporné s ustanovením § 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 514/2003 Z. z. Žalobca vadu spočívajúcu v nesprávnej pasívnej vecnej legitimácii žalovanej neakceptoval. Následne podaním z 19. marca 2018 túto vadu označil len ako spresnenie identifikácie žalovanej za účelom

odstránenia prípadných rozporov. Žalovanú však neoznačil ako štát. I napriek tomu súd prvej inštancie v rozsudku č. k. 6C/18/2017-169 z 19. apríla 2018 za žalovanú považoval Slovenskú republiku, v mene ktorej koná Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave, aj keď takéto označenie žalobca nikdy neuviedol. Podľa názoru žalovanej súdy nižších inštancií pripustili možnosť použitia inštitútu zámeny účastníka, aj keď Civilný sporový poriadok úpravu zámeny neupravuje. Žalovaná trvala na tom, že označenie Sociálna poisťovňa, pobočka Svidník nemá právnu subjektivitu. Podľa jej názoru mal súd prvej inštancie zastaviť konanie a otázku nedostatku vecnej legitímácie riešiť výlučne novým sporom a nie pokračovaním v spore. I napriek namietanému nesprávnemu procesnému postupu, odvolací súd sa stotožnil s postupom súdu prvej inštancie, s ktorým posúdením žalovaná nesúhlasila. Podľa jej názoru uvedeným nesprávnym postupom došlo k zjavnému zásahu do jej práva na spravodlivý proces.

12. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie spočívajúce v arbitrárnom posúdení dĺžky existencie prietahov v konaní, ktoré mali trvať takmer osem rokov (od pracovného úrazu žalobcu v roku 2008 do vyplatenia dávok sociálneho poistenia v roku 2016). Poukázala na zistený skutkový stav a namietala, že odvolací súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s ňou uplatnenými námietkami vo vzťahu k vzniku a k dĺžke trvania žalobcom namietaných prietahov v konaní a arbitrárne určil, že spôsobilá prietahy v trvaní takmer 8 rokov, za ktoré mu s prihliadnutím na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur. Nesúhlasila s odôvodnením uvedeným odvolacím súdom uvedeným v bode 24, lebo podľa jej názoru samotná dĺžka konania o nárokoch žalobcu bola stotožnená s prietahmi v konaní, bez ohľadu na skutočnosť, kedy a či bola žalovaná nečinná, resp. bolo možné jej postup hodnotiť ako prietah v konaní (obdobie opomenutia včasného oznámenia prerušenia konania). Zároveň argumentovala tým, že nebola zohľadnená ani skutočnosť, že predmetom konania o poistnom nie je rozhodovanie o priznaní dávok nárokových žalobcom. V nadväznosti na uvedené preto tvrdila, že s posúdením dĺžky prietahov v konaní následne súviselo aj posúdenie primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Z dôvodu nedostatočného zistenia skutkového stavu, ako aj neodôvodnenia vzniku a výšky škody a kauzálneho nexu medzi ujmom a konaním žalovanej, sa podľa názoru dovolateľky odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe, ktorá vyžaduje nespochybniteľné zistenie existencie všetkých troch predpokladov vzniku nároku na náhradu škody. Ďalšou skutočnosťou týkajúcou sa namietaného nesprávneho právneho posúdenia a nepreskúmateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia bola aj skutočnosť, že odvolací súd v bode 23 uviedol, že k nesprávnemu úradnému postupu malo dôjsť už prvým rozhodnutím žalovanej zo 7. septembra 2009. Žalovaná k tomu uviedla, že právo na náhradu škody je podľa zákona č. 514/2003 Z. z. upravené odlišne v prípade nesprávneho úradného postupu a nezákonného rozhodnutia, pričom zo záverov súdov nižších inštancií vyplýva, že uvedené inštitúty spojili pod jeden skutkový stav. Dovolateľka zároveň nesúhlasila aj s výrokom o trovách konania, kde odôvodnenie taktiež nepovažovala za dostatočné. Namietala odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, v otázke týkajúcej sa priznania nároku na náhradu trov konania s prihliadnutím na výšku uplatneného nároku a úspech strany v spore. Podľa jej názoru úspešnosť žalobcu v spore bola iba 26,5%, i napriek tomu však boli žalobcovi bez bližšieho odôvodnenia priznané trovy konania v rozsahu 100%, čím podľa jej názoru došlo k nezákonnému zásahu do jej práv. Navrhla zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, resp. zrušiť aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

13. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovanej považoval jej konanie za účelové a neopodstatnené. Tvrdil, že dovolanie nespĺňa dovolacie dôvody, preto sú splnené podmienky pre jeho odmietnutie. V prípade prípustnosti dovolania posúdenéj dovolacím súdom žalobca uviedol, že s posúdením procesných podmienok súdom prvej inštancie sa stotožnil aj odvolací súd vo vzťahu k identifikácii pasívne vecne legitimovanej strany sporu v súlade s ustanovením § 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 514/2003 Z. z. Skutočnosť, že zo strany žalobcu nedošlo k úprave identifikácie žalovanej, ešte nezakladá procesný postup zámeny strany sporu. Uvedené argumenty považoval za účelové, keďže zákon neurčuje, ako má byť označená strana sporu, ale len určuje, aký subjekt v mene štátu koná a tým je v danom prípade nepochybne žalovaná. Vo vzťahu k namietanému odklonu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu žalobca poukázal na ustanovenie § 434 CSP, v zmysle ktorého je doplnenie dovolacích dôvodov prípustné len do uplynutia lehoty pre podanie dovolania. Trval na tom, že žalovaná v podanom dovolaní opätovne uvádzala skutočnosti už niekoľkokrát uvedené, pričom neuviedla v čom údajný

odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu spočíva. Vo vzťahu k namietanému výroku o nároku na náhradu trov konania žalobca podotkol, že rozhodnutie súdu zodpovedá tzv. moderačnému právu súdu pri rozhodovaní o škode spôsobenej pri výkone verejnej moci, kedy súdy znížili nárok uplatňovaný žalobcom a v uvedenom zníženom rozsahu priznali aj nárok na náhradu trov konania. Navrhol dovolanie odmietnuť, alternatívne ho zamietnuť. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

14. V replike k vyjadreniu žalobcu dovolateľka zotrvala na dôvodoch uvedených v podanom dovolaní.

15. V duplike žalobca taktiež zotrval na svojom vyjadrení k dovolaniu.

16. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

17. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

18. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

19. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

20. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

22. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

23. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto

práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

24. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

25. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a miera možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, 1Cdo/6/2014, 3Cdo 38/2015, 5Cdo 201/2011, 6Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3Cdo 110/2017, 4Cdo 128/2017, 8Cdo 56/2017).

26. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

27. Podstatou dovolacej argumentácie v súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP bol namietaný nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií, týkajúci sa opravy označenia žalovanej žalobcom v priebehu konania, z dôvodu neprípustnej zámeny strany v spore; nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, arbitrárne posúdenie dĺžky existencie prietahov v konaní o priznaní dávok sociálneho poistenia a nevyporiadanie sa s námietkami žalovanej vo vzťahu k vzniku a k dĺžke trvania žalobcom namietaných prietahov v konaní.

28. Podľa § 135 ods. 1 CSP ak je stranou štát, v žalobe sa označuje uvedením jeho názvu a názvu štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná.

29. Podľa § 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu verejnoprávna inštitúcia, záujmová samospráva alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo, ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom.

30. Podľa § 120 ods. 1 až 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) sociálne poistenie vykonáva Sociálna poisťovňa. Sociálna poisťovňa je verejnoprávna inštitúcia zriadená na výkon sociálneho poistenia. Sociálna poisťovňa je právnická osoba so sídlom v Bratislave.

31. Podľa § 124 zákona č. 461/2003 Z. z. organizačné zložky Sociálnej poisťovne sú ústredie a

pobočky.

32. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

33. Podmienkou, aby niekto mohol byť stranou v civilnom procese je, že musí byť na to spôsobilý. Spôsobilosť byť stranou v konaní znamená spôsobilosť subjektu mať procesné práva a povinnosti. Ide teda o procesnú subjektivitu. V sporovom konaní zákon za strany sporu označuje žalobcu a žalovaného (§ 60 CSP); žalobcom je ten, kto podal žalobu a žalovaným ten, koho žalobca v žalobe za žalovaného označil, a to bez ohľadu na to, či žalobca alebo žalovaný je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (t. j. či mu svedčí hmotnoprávna vecná aktívna alebo pasívna legitimácia).

34. Podľa § 161 ods. 1 až 3 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodari nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

35. Z ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že nedostatok podmienky konania nie je vadou žaloby z hľadiska jej správnosti či úplnosti; naopak vada žaloby nepredstavuje nedostatok podmienky konania. Obsah žaloby nie je tvorený výlučne len žalobným návrhom (petitom), ktorým je súd viazaný, ale aj skutkovými tvrdeniami - opísaním skutkového deja (causa petendi), preto je súd povinný skúmať obsah žaloby v celom jej kontexte. Nesprávnosť alebo neúplnosť označenia strany v žalobe je dôvodom na postup podľa § 129 CSP, v zmysle ktorého ustanovenia sa postupuje tiež vtedy, ak je v žalobe nie jednoznačne vyjadrené, či je za žalovanú stranu označená právnická osoba alebo jej organizačná zložka (napr. sp. zn. 3Cdo 241/2012, 5Cdo 441/2015, 5Cdo 725/2015, 7Cdo 94/2016, R 46/2005).

36. Najvyšší súd v rámci svojej judikatúry v rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo 64/2011 z 28. októbra 2011, sp. zn. 6Cdo 149/2011 z 26. septembra 2012 sp. zn. 4Cdo/193/2009 z 29. septembra 2009 vyslovil právny záver, že riadne označenie štátu ako žalovaného účastníka súdneho konania je náležitou riadneho návrhu, bez ktorého nemožno v konaní pokračovať. Štát je ako strana sporu označený riadne, ak je súčasne s ním označený príslušný orgán, ktorý má v mene štátu konať s uvedením jeho názvu a sídla. Pokiaľ nie je žalovaný takto riadne označený, súd v zmysle § 43 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 99/1963 Zb. v znení účinnom do 30. júna 2016), teraz teda ustanovenia § 129 CSP (pozn. dovolacieho súdu) vyzve a poučí žalobcu na doplnenie alebo opravu označenia žalovaného.

37. Napokon aj z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „ústavný súd“) č. k. III. ÚS 302/2021-53 z 11. októbra 2022 vyplýva právny záver, že „v mene právnických osôb často konajú ich orgány, resp. organizačné články zriadené v rámci ich štruktúry, ktoré si ďalšie subjekty prichádzajúce s nimi do kontaktu môžu stotožniť so samotnou právnickou osobou, ktorou boli zriadené. Všeobecné súdy, dbajúc na poskytovanie účinnej ochrany základnému právu na súdnu ochranu, pri svojej rozhodovacej činnosti sú povinné pri posúdení procesnej spôsobilosti strán sporu prihliadať nielen izolovane na označenie žalovaného v rámci špecifikácie strán sporu, ale aj na celý obsah žaloby, resp. skutkové okolnosti“. Súčasná judikatúra všeobecných súdov v rozličných prípadoch pripúšťa nepresnosti v označovaní strán sporu, ktoré sú v rámci konania odstrániteľné za predpokladu, že o ich identite nie sú žiadne pochybnosti a nehrozí nebezpečenie zámienky s inými subjektmi. Totožný právny záver vyplýva aj judikatúry Ústavného súdu Českej republiky, v zmysle ktorej nepresné označenie žalovaného v spore je odstrániteľnou vadou návrhu a je povinnosťou súdu dať žalobcovi šancu na napravenie takéhoto nedostatku. Uvedený záver zaujal tento súd aj v prípade, ak ako strana sporu bola označená osoba bez právnej subjektivity, napr. organizačná zložka štátu alebo právnickej osoby (napr. sp. zn. IV. ÚS 670/2010, I. ÚS 338/97, III. ÚS 21/97).

38. V danom prípade súdy nižších inštancií správne postupovali, ak rozlišovali medzi nedostatkom procesnej podmienky (procesnej subjektivity) a vadou žaloby ako navzájom nezameniteľnými pojmami

procesného práva, samostatne upravenými s odlišnými dôsledkami, s ktorými je spojený aj rozdielny procesný postup súdu. Zastavenie konania pre nedostatok neodstrániteľnej podmienky konania (§ 62 v spojení s § 161 ods. 2 CSP) neprichádzalo do úvahy, lebo po upresnení označenia právnickej osoby konajúcej v mene štátu na pojednávaní konanom 12. decembra 2017 (v spise na č. I. 78), ako aj podaním z 27. marca 2018 (v spise na č. I. 147), súdy správne konali so subjektom s procesnou subjektivitou, t.j. so štátom (právnickou osobou sui generis, tu pozri aj § 21 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov) v mene ktorého pri výkone sociálneho poistenia koná Sociálna poisťovňa ako jediná verejnoprávna inštitúcia, konajúca prostredníctvom svojich organizačných zložiek (ústredia a pobočiek). Nie je pravdivé preto tvrdenie dovolateľky, že by žalobca v rámci spresnenia označenia žalovanej strany neuviedol, že žaluje štát, v zastúpení Sociálnej poisťovne; uvedenie aj pobočky Svidník v danom prípade nebolo relevantné. Oprava označenia žalovanej právny zástupcom žalobcu na základe vznesenej námietky nedostatku pasívnej vecnej legitímácie nespochybňuje správnosť procesného postupu konajúcich súdov. Z tohto dôvodu dovolací súd nepovažoval za opodstatnenú námietku týkajúcu sa vady zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

39. K namietaného nedostatočného odôvodneniu napádaného rozhodnutia dovolací súd uvádza, že odôvodnenie uvedené v bodoch 18 až 26 v spojení s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie v celom jeho kontexte, spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Potvrdením rozhodnutia vo veci samej v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd preskúmal správnosť zistenia skutkového stavu, ako aj správnu aplikáciu a interpretáciu príslušných hmotnoprávných noriem na zistený skutkový stav a zároveň aj skutočnosť, že rozhodnutie bolo vydané v súlade s ustanoveniami procesného práva. Vysporiadanie sa s podstatnými námietkami uplatnenými v odvolacom konaní, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle ustanovenia § 387 ods. 3 CSP.

40. Civilný sporový poriadok totiž umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie v rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takom prípade sa môže obmedziť v odôvodnení len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M. Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. (Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.).

41. V danom prípade však z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a prvoinštančného), chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu.

Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia tak nemožno považovať za nepresvedčivé.

42. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho

odôvodnenia dovolaním napádaného rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením rozhodnutia dovolateľke znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

43. Aj v zmysle judikatúry ústavného súdu platí, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku. Iba skutočnosť, že dovolatelia sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňujú, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06).

44. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozhodnutia vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998), čo v preskúmvanej veci bolo splnené.

45. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť uplatneného nároku, resp. námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

46. Dovolací súd už len poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmatečnosti. Vo vzťahu k uvedenému však je potrebné dodať, že tieto vady v preskúmvanej veci dovolací súd nezistil, preto prípustnosť (a ani dôvodnosť) dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je daná.

47. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne.

48. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

49. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je chybná aplikácia práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych záverov vyvodil nesprávne právne závery.

50. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP má osobitný význam vzájomný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou odvolacieho súdu“. Pre právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“ (R 83/2018).

51. Ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami a vyjadrujú ju predovšetkým rozhodnutia a stanoviská najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princíp rovnosti, právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 3 Základných princípov CSP). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo 158/2017, 4Cdo 95/2017, 5Cdo 87/2017, 6Cdo 21/2017 a 6Cdo 129/2017).

52. Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a v o Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (R 71/2018).

53. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením dovolacieho dôvodu a právnou otázkou, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje

dovolať za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti riešenia (§ 421) táto otázka spadá. Takéto riešenie významovo nespadá pod vymedzenie dovolacieho dôvodu (§ 432 ods. 2 CSP). Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré nie sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Táto otázka má byť vymedzená tak, aby odpoveď na ňu priniesla vyriešenie právneho problému, a zároveň aby jej právne posúdenie odvolacím súdom prinieslo všeobecné riešenie tej istej typovej právnej situácie.

54. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolaiteľka namietala nesprávne právne posúdenie spočívajúce v arbitrárnom posúdení dĺžky existencie priesťahov v konaní, ktoré mali trvať takmer osem rokov t. j. v celom období od utrpenia pracovného úrazu žalobcu v roku 2008 do vyplatenia dávok sociálneho poistenia v roku 2016 (92 mesiacov t. j. 7 rokov a 8 mesiacov), ktoré posúdenie malo priamy súvis s posúdením primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá bola priznaná vo výške 10 000 eur; zároveň namietala nesprávne posúdenie pomeru úspechu žalobcu v spore. K posúdeniu trvania priesťahov v konaní po vydaní právoplatného rozhodnutia poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 107/2009, z ktorého relevantnú časť citovala.

55. V rámci dovolacieho prieskumu skúmania procesnej prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a náležitého vymedzenia dovolacieho dôvodu v súlade s § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd dospel k záveru, že otázka arbitrárneho posúdenia vzniku a dĺžky trvania priesťahov v konaní a posúdenia príčinnej súvislosti vo vzťahu k vzniku nemajetkovej ujmy vo svojom základe je otázkou skutkovou, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri riešení tejto otázky je právnym posúdením vymedzenie medzi akou ujmou (ako následkom) a akou skutočnosťou (akou príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (nemajetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná.

56. V právnej teórii sa vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) označuje ako priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmou poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku. Časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (R 21/1992).

57. Pri výklade príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom, je súdna prax dovolacieho súdu jednotná, a to dlhodobo. Zhodne ustálila, že vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný; t.j. nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nevzniká, príčinou škody môže byť len tá skutočnosť, bez ktorej by škodný následok nevznikol. Pritom nemusí ísť o príčinu jedínú, stačí, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, ale musí ísť o príčinu podstatnú. V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Z rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo 102/2011, 6MCdo 11/2010 a 3Cdo 313/2009 vyplýva právny názor, podľa ktorého pre posudzovanie vzniku zodpovednosti za škodu má zásadný význam otázka, v čom konkrétne škoda spočíva a pri zisťovaní príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok jej základným atribútom. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná, a práve vo

vzťahu medzi konkrétnou ujmou poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť (rozsudok najvyššieho súdu z 30. júna 2010 sp. zn. 5Cdo 126/2009).

58. Z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo 24/2004 z 26. mája 2004 vyplýva, že predpokladom zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je súčasné (kumulatívne) splnenie troch základných predpokladov a to nesprávny procesný postup, vznik škody ako majetkovej či nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Nesprávnym úradným postupom sa rozumie porušenie pravidiel pre správanie sa štátneho orgánu pri jeho činnosti a spravidla ide o postup, ktorý s rozhodovacou činnosťou súvisí. V súlade s ustálenou súdnou praxou možno nesprávny úradný postup vymedziť tak, že ide o porušenie právnou normou ustanoveného postupu štátneho orgánu, resp. o porušenie účelu postupu štátneho orgánu, ktorý či už súvisí s rozhodovacou činnosťou štátneho orgánu, alebo s ňou nesúvisí. Pod termín „postup“ možno subsumovať ako konanie (činnosť) štátneho orgánu, tak aj jeho nekonanie (nečinnosť alebo opomenutie).

59. Najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 5Cdo 126/2009 z 30. júna 2010 uviedol, že k nesprávnemu úradnému postupu môže dôjsť nielen pri úkonoch v rámci činnosti, pri ktorej štátny orgán nerozhoduje, ale tiež v rámci jeho rozhodovacej činnosti. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie, alebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie vecí „bez zbytočných prieťahov“ (čl. 48 ods. 2 ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ďalej len „Ústava“).

60. Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Ústavné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov sa naplní zásadne až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáhala odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. I. ÚS 41/02).

61. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že posúdenie dĺžky existencie prieťahov v konaní súdmi nižších inštancií bolo výsledkom zhodnotenia vykonaných dôkazov, ktorým zisteným skutkovým stavom je dovolací súd viazaný (§ 442 CSP). Súdmi nižších inštancií správne vychádzali z preukázaných skutočností týkajúcich sa uplatňovaných nárokov žalobcu spojených s pracovným úrazom z 15. augusta 2008. Nemocenské bolo žalobcovi priznané rozhodnutím č. 200-002217-CA02/2016 z 20. apríla 2016 s právoplatnosťou od 2. júna 2016 a jednorazovo vyplatené 25. apríla 2016. O nepriznaní úrazového príplatku vydala pobočka žalovanej rozhodnutie č. 300-165/2009, 1109011026 z 25. marca 2009, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím ústredia č. 223-2288/2009, 1109017940 z 15. mája 2009, Krajský súd v Prešove ale rozsudkom č. k. 3S 26/09-29 z 19. februára 2010 zrušil rozhodnutie ústredia a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V rámci realizácie rozsudku pobočka žalovanej vydala ďalšie rozhodnutie č. SK-39514/2010, 1110025970 zo 16. augusta 2010, ktorým žalobcovi nepriznala úrazový príplatok. Ústredie rozhodnutím č. 43578-2/2010-bA, 1110032349 zo 4. novembra 2010 rozhodnutie pobočky potvrdilo. Následne neboli žalobcovi priznané ani ostatné úrazové dávky z dôvodu nepreukázania uplatniteľnej legislatívy Slovenskej republiky a to rozhodnutím č. 1912-10/2011-SK 22. septembra 2011 náhrada za bolesť, rozhodnutím č. 1912-11/2011-SK z 22. septembra 2011 náhrada nákladov spojených s liečením a rozhodnutím č. 1912-12/2011 z 22. septembra 2011 náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia, proti ktorým žalobca nepodal opravný prostriedok. Po udelení výnimky z platenia príspevkov na sociálne zabezpečenie v Českej republike pre obdobie registrácie od 1. februára 2006 do 10. augusta 2009 Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky zo 7. októbra 2015, došlo k zmene skutkového stavu, nakoľko za uplatniteľnú legislatívu mohla byť určená už iba legislatíva Slovenskej republiky. Následne rozhodnutím č. 3467-22/2016-SK z 8. apríla 2016 bola priznaná žalobcovi náhrada za bolesť; rozhodnutím č. 3467-23/2016-SK z 8. apríla 2016 náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia; rozhodnutím č. 3467-24/2016-SK z 8. apríla 2016 celková náhrada nákladov spojených s

liečením a rozhodnutím č. 3467-28/2016 z 27. apríla 2016 úrazový príplatok. Posúdením individuálnych skutkových okolností v danej veci súdy nižších inšancií správne dospeli k záveru, že zodpovednosť žalovanej za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom v zmysle ustanovenia 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. je daná, lebo už prvým rozhodnutím vydaným žalovanou (resp. jej organizačným útvarom) zo 7. septembra 2009 došlo k nesprávnemu úradnému postupu z dôvodu, že boli odôvodnené nesplnením podmienok žalobcom v rámci sociálneho poistenia i napriek tomu, že žalobca bol účastníkom sociálneho zabezpečenia v Slovenskej republike a žalovaná bez preukázania splnenia podmienok pre zánik sociálneho poistenia rozhodla o jeho zániku od 1. februára 2006, pričom žalobcovi priznala dávky z nemocenského poistenia v období 6 mesiacov pred vznikom pracovného úrazu. V súvislosti s udelením výnimky ústredným orgánom štátnej správy súdy nižších inšancií taktiež správne dospeli k záveru, že žalovaná bez relevantného dôkazu rozhodla o zániku sociálneho poistenia a i napriek predloženiu čestného vyhlásenia žalobcu o výkone zamestnania aj na území v Slovenskej republike zo 16. mája 2015, pobočka žalovanej prerušila konanie rozhodnutím z 27. júla 2015, pričom k pokračovaniu v konaní došlo v novembri 2015. Uvedené skutkové okolnosti boli rozhodné pre posúdenie zákonného predpokladu pre zodpovednosť za škodu spôsobenú neprávny úradným postupom, ktoré posúdenie nemožno vyhodnotiť ako nesprávne, či arbitrárne.

62. V zmysle judikatúry ústavného súdu posúdenie, či dovolaním napadnuté rozhodnutie je arbitrárne je spravidla spojené s nedostatočným odôvodnením, avšak nie je to nevyhnutné. Arbitrárnosť môže spočívať v takom hodnotení dôkazov, ktoré je vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že zo žiadnej možnej interpretácie nevyplývajú prijaté skutkové závery. Za protiústavné a za arbitrárne ústavný súd považuje aj tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012).

63. V danom prípade namietané nesprávne právne posúdenie existencie a dĺžky zistených prietahov v konaní žalovanej v spojení s posúdením príčinnej súvislosti medzi neprávny úradným postupom a vznikom škody - nemajetkovej ujmy odvolacím súdom nepredstavuje odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

64. Napokon aj z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo 107/2009 z 28. júla 2010, na ktoré dovolateľka poukázala, vyplýva právny záver, že prietahy v konaní sú trvajúcim protiprávnym stavom až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci a v každom okamihu ich existencie dochádza k rovnakému porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (čl. 48 ods. 2 Ústavy).

65. Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu pomeru úspechu v spore dovolací súd uvádza, že predmetom posúdenia pomeru úspechu strany v spore nebol namietaný výrok o trovách konania, lebo dovolateľka proti nesprávnemu posúdeniu úspechu žalobcu v konaní pred odvolacím súdom výslovne námietku nevzniesla. Odvolací súd potvrdil ako vecne správny výrok o trovách konania ako súvisiaci výrok k rozhodnutiu vo veci samej.

66. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku, prostriedok subsidiárny nielen z procesného hľadiska - teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z hmotnoprávneho hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom alebo ním posudzované neboli, hoci byť mali). V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania. Ak teda samotná strana sporu nevyužila svoje právo namietat konkrétnu nesprávnosť v rámci podaného odvolania; v takom prípade strana sporu mala možnosť uplatniť svoj vplyv na výsledok konania vo vzťahu ku konkrétnej otázke, ale keď tak neurobila, hoci tak urobiť mohla a mala, predmetná otázka sa nestala predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý nemal možnosť v rámci opravného konania vyhodnotiť jej opodstatnenosť aj vo vzťahu k existujúcej judikatúre

najvyššieho súdu. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti. Z uvedeného dôvodu vo vzťahu k výroku o trovách konania dovolanie taktiež nie je (nemôže byť) procesne prípustné.

67. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody dovolací súd odmietol dovolanie v súlade s ustanovením § 447 písm. c/ CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

68. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalobcu v odvolacom konaní, ktorému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu proti žalovanej (§ 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 CSP.

69. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.